Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. No. 71. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 14-го КВІТНЯ (APRIL) 1956. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS Ч. 71. VOL. LXIII.

ЗАПОВІДАЮТЬ ВИСТУП ПРЕЗИДЕНТА В СПРАВІ ФАРМЕРСЬКОГО ЗАКОНОПРОЄКТУ

СЕРЕД ДЕМОКРАТІВ ЗРОСТАЮТЬ НАДІЇ НА ПЕРЕМОГУ, А РЕСПУБЛІКАНЦІ ПОЧИНАЮТЬ ТРАТИТИ ПЕВНІСТЬ В СВОЮ ПЕРЕМОГУ

Вашингтон. — З кол близьких до Білого Дому повідомляють, що Президент, мабуть, звернеться з окремою промовою до народу, чому він не зможе підписати новоухваленого фармерського законопроєкту. Цю промову мав би виголосити Айзенгавер в найближчому тижні, що починається 16-го квітня. Тим часом потверджується вістка про те, що секретар рільництва Езра Тефт Бензон 13-го квітня летить до Оґести, Джорджія, щоб конферувати з Президентом в справі фармерського законопроєкту. Гадають, що Президент буде промовляти через радіо й телевізію в четвер 19-го квітня, про що вже дискутовано на конференції членів уряду з республіканськими конґресовими провідниками. Республіканські провідники переконані в тому, що Президент своєю популярністю зможе зменшити невдоволення фармерів з того, що не підпише фармерського законопроєкту і внаслідок цього фармери не зможуть ще цього року скористати з нього тому, що демократичні члени Конґресу навмисно прийняли такий фармерський законопроєкт, який мусить спровокувати „вето" Президента. — Президент і тепер заявив, що ухвалений законопроєкт не „виявляє доброї волі" Конґресу допомогти фармерам. — Але досі Президент не виявив своєї думки, чи дійсно не підпише цього закону. — Тому демократи твердять, що Айзенгавер т а к и погодиться підписати фармерський законопроєкт. Сенатор Линдон Б. Джансон заявив: „Сподіюся, що Президент не послухає тих своїх дорадників, які дораджують йому поставити „вето" проти фармерського законопроєкту". Також дві фармерські організації вислали до Президента прохання, щоб підписав цей законопроєкт, та одна фармерська організація заявилася проти цього. В демократичних членів Конґресу зросла надія в перемогу в виборах восени цього року, бо вони матимуть сильний атут проти уряду Айзенгавера, коли Президент не схоче підписати законопроєкт. Коли б навіть Айзенгавер і погодився його підписати, то й тоді демократи хвалилитимуться тим, що це їхня більшість голосувала за допомогою фармерам. Демократи вірять в свою перемогу в виборах, а республіканці починають тратити свою дотеперішню певність в те, що Айзенгавер мусить виграти вибори. На зміну настроїв демократів і республіканців вплинули такі чинники: 1. Перемога демократів в ухваленні фармерського закону, проти якого рішуче виступив уряд Айзенгавера. — 2. Мале число виборців, які брали участь в дотеперішніх правиборах, а також те, що Айзенгавер в цих правиборах дістав менше число голосів в порівнянні з виборами в 1952 році. В політичних колах звертають увагу й на те, що „вето" Президента проти фармерського закону зможе зменшити популярність Айзенгавера, головним чином серед фармерських виборців. Демократи тішаться ще й тим, що республіканська партія частинно голосувала з демократами за фармерським законопроєктом, який запропонували демократи.

Жінки аґітуватимуть за Айзенгавера, ходячи від хати до хати

Ню Йорк. — Голова Нюйоркського Республіканського Жіночого Комітету пані Чарлз В. Вайс заявила, що жінки з її партії ходитимуть від мешкання до мешкання і аґітуватимуть за Айзенгавера в цілому стейті. Ціль цих мандрівок — „розповісти виборцям про успіхи уряду Айзенгавера та розкрити перед народом всю правду про осяги Республіканської партії". В минулому — сказала пані Вайс, — республіканці не вміли сказати всієї правди про Айзенгавера, і тепер треба це направити. Пані Вайс пригадала, що в виборах 1952 року жінки віддали 52 відсотки голосів, які дістав Айзенгавер. Жінки багато працювали в тому напрямі, щоб переміг Айзенгавер ,але тепер повинні працювати всі члени Республіканської партії. Це неправда, — заперечила пані Вайс, — що жінки мають більше часу як чоловіки, вони працюють не тільки вдома, але й поза домом, і вміють знайти час на політичну працю. Жінки будуть вирішувати вислід цьогорічних виборів, як це вже було в 1952 році. Вони підтримують Айзенгавера не тому, що шукають для себе становищ, хоч це правда, що за президентури Айзенгавера багато жінок займали і займають визначні становища і в уряді і в Республіканській партії .

В АМЕРИЦІ

● **Невідомий** платник податків із Шикаґо, якого, мабуть, гризло сумління, вислав до Податкового Уряду в Вашинґтоні 25 стодолярових банкнотів і підписався „Ай Ов Тисмач" (стільки я вам винен). Зазначеної в його листі вулиці в Шикаґо немає.

● **Голова Корпорації** Дженерал Моторс Гарлов Г. Куртіс заробив в минулому році 776,400 долярів (платня, бонуси, гонорари, дивіденди(, але після сплати федеральних податків йому залишилось тільки 121,328. Його заступник, Алберт Бредлі, заробив 691,545 долярів, а після сплати податків йому залишилось 113,689.

● **Пані Чарлз А. Сіерс** із Атланти не могла рушити своїм автом, Якийсь доброволець попросив її вийти з авта, сів на її місце і поїхав. Пані Сіерс заявила на поліцію, що її авто вкрадено.

● **Сенатор Естес Кіфовер**, поґратулювавши своєму противникові Адлею Е. Стівенсонові з приводу його успіхів в Іллиной, заявив, що правибори в цьому стейті свідчать про те, що демократи восени виграють вибори. Айзенгавер дістав в Іллиной на 30,000 голосів більше як Стівенсон.

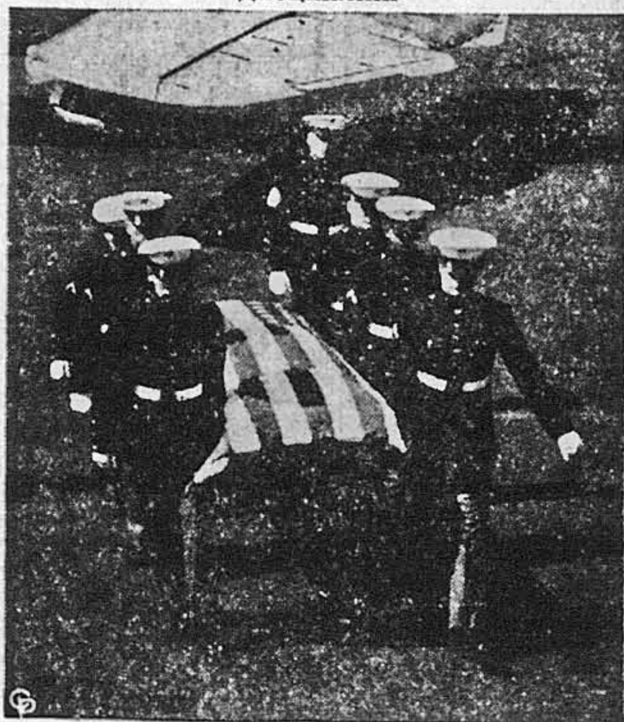
● **Президент Айзенгавер** приготовляється до великої промови, яку виголосить 21-го квітня в Вашинґтоні у Товаристві Американських Редакторів.

● **Віце - президент** Ричард М. Ніксон вислав до журналіста Віктора Рісела в Ню Йорку якого недавно невідомий злочинець облив сірчаним квасом, листа з висловами свого співчуття. „Людина вашої відваги і гідности, — написав Ніксон, — зробила Америку великою нацією, і ми потребуємо вас на оборонній лінії якнайшвидше". Ріселеві все це загрожує втрата зору.

● **Журналіст Кліфтон Деніел** і панна Марґарита Труман, повідомляють, що свій „медовий місяць" проведуть вони в Нессо, Багамас, в домі графині Ґю де ля Фреґоніср, приятельки родини Деніела.

● **Вилсон**, вернувшися з Канади, заявив, що радарова оборонна лінія „Далекий Вчасний Алярм" на півн. Канади збудована дуже добрі і становить великий поступ в обороні Канади і ЗДА.

ПОЧЕСНА ВАРТА ДЛЯ ЖЕРТВ ВІЙСЬКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Почесна варта вояків морської піхоти ескортує на нюйоркському летовищі домовину Л. Томпсона з Брукліну, одного із шости рекрутів морської піхоти, що потопилися в багнах під час наказаного їм їхнього сержантом маршу. Між учасниками цього маршу, які врятувалися, був, згідно з одержаними інформаціями, один українець з Ню Йорку.

Про нездібність Президента виконувати уряд має рішати його кабінет

Вашинґтон. — Бувший президент Герберт Гувер вважає, що про нездатність президента виконувати свій уряд повинен рішати лише його кабінет, який є в постійному контакті з президентом і тому найкраще може знати, коли є конечність, щоб президентську владу виконував хтось інший, на випадок нездібности президента виконувати владу — цю функцію повинен перейняти віце-президент. З огляду на перестуду сам Гувер не міг явитися перед Правничу Підкомісію Палати Репрезентантів, яка веде переслухання в цій справі через те, що її не вирішує Конституція ЗДА, а під час недавньої недуги президента Айзенгавера були сумніви, хто мав би вирішити, що хворий президент не може виконувати свого уряду. Підкомісія ухвалила поновити своє запрошення бувшому президентові Геррі С. Труманові, щоб вислухати його думку. Труман відмовився був явитися перед підкомісією, частинно тому, щоб її республіканські члени не дратували його партійною політикою.

Амбасадор Мерчент проти того, щоб Гісс мав доповідь в Принстонському університеті

Принстон, Н. Дж. — Бувший студент Принстонського університету, асистент державного секретаря і новоіменований амбасадор в Канаді Лівінґстон Т. Мерчент вислав до університетського часопису „Ди Дейлі Принстоніен" протест проти того, щоб недавно звільнений із тюрми за кривоприсягу Олджер Гісс робив доповідь в цьому університеті. Мерчент пише в своєму протесті, що він „глибоко схвилювався", коли прочитав у часописах про те, що Гісс 26 квітня матиме доповідь в Принстоні. На думку Мерчента, доповідь Гісса в університеті „принесла б тривалу і невідшкодовану втрату". Президент університету д-р Гаролд Вілліс Даддс заявив недавно, що університет складає відповідальність за запрошення Гісса на ту групу, яка його запросила.

Федеральний податок можна заплатити ще 16 квітня

Вашинґтон. — Податкове Бюро пригадує, що 15-го квітня кінчається реченець внесення заяв про зворот надвижки прибуткового податку. Та цього року пізні платники податків зможуть це зробити і в понеділок, 16-го квітня, бо 15-те припало на неділю. Обраховують, що цього року всіх податкових заяв буде коло 59,000,000, бо хоч робітничих сил є коло 75,000,000, то численні родини вносять спільні заяви. Після того — 13,600 податкових урядовців і агентів контролюватимуть, чи всі справедливо виповнили свої заяви. Звичайно кілька мільйонів заяв бувають виповнені незгідно з вимогами закону, і тоді 1,600 агентів починають слідкувати за тим, як несумлінні платники стараються обманути державну скарбницю. Винних потягають до судової відповідальности, бо всі заяви підписані власноручно, і ті платники податків, які хотіли б обманути, і то свідомо, державну скарбницю, можуть відповідати в суді за кривоприсягу.

Колумбійський Університет видав книжку проф. Юрія Луцького про українську літературу під Совєтами

Ню Йорк. — У видавництві Колумбійського Університету появилася англійською мовою праця проф. Юрія С. Н. Луцького п. н.: „Літературна політика в совєтській Україні". (вел. 8-ма, 323 ст.). Це поширена докторська праця нашого молодого вченого, тепер професора Торонтонського Університету про українську літературу в рр. 1917-1936, написана на підставі джерельних матеріялів, зокрема документів з архіву відомого українського письменника Аркадія Любченка, який зберігається в архиєпископа УПЦ Мстислава. В книжці поданий огляд розвитку української літератури, почавши від революції 1917 року, перегляд літературних організацій і напрямків і в дальшому історія їх ліквідації совєтським режимом. Наприкінці книжки подана в англійському перекладі низка документів, що стосуються літературної політики комуністичної партії в підсовєтській Україні, список використаної літератури і дуже докладний та вичерпний річевий та іменний покажчик змісту.

Над Ізраїлем збито єгипетський літак

Єрусалим. — Два ізраїльські торпедні літаки переловили чотири єгипетські машини, з яких дві були ракетними літаками типу англійських „Вампір-ів", а два пропеллеровими літаками нерозпізнаного зразку, і вступили з ними в бій. Один єгипетський ракетний літак загорівся в повітрі і впав в здемілітаризованій зоні по ізраїльському боці, а другий ракетний літак був пошкоджений, але встиг відлетіти. Важко раненого єгипетського пільота знайдено біля горіючої машини й він подав своє прізвище; його відвезли до ізраїльського шпиталю. Це — пригадують часописи — була перша ізраїльсько-єгипетська летунська сутичка від вересня мин. року. Ізраїльський прем'єр Бен Ґуріон, запитаний американським журналістом, чи він здає собі справу, що на випадок війни з Єгиптом московські летуни, як „добровільці", могли б пільотувати ракетні літаки по єгипетському боці, Бен Ґуріон відповів, що воно не може мати впливу на політику Ізраїлю. В цілому Ізраїлі панує далі страшне обурення на акцію „самогубних загонів", вишколюваних в Єгипті з-поміж арабських втікачів, які були висилані на ізраїльську територію для актів терору і саботажів. Останнім таким актом було обстрілювання з ручних скорострілів шкільної залі повної дітей, при чому троє дітей і вчителя вбито. Єгипетський офіційний комунікат потвердив ту акцію, заявивши, що вона була переведена у відплату за обстрілювання ізраїльською артилерією міста Газа, при чому згинуло було коло 50 цивільних арабів. На територію Ізраїлю вислано — заявив єгипетський комунікат — 300 таких терористів, з яких 290 вернулись назад.

В Еспанії поширюється страйковий рух

Барсельона. — Після того, як генеральний страйк охопив еспанське місто Помпльону з 80,000 мешканців, страйковий рух поширюється і на інші місцевості, особливо в Катальонії. У Барсельоні, одному з найбільш промислових центрів Еспанії, у двох фабриках застрайкували 2,-300 робітників. Цивільний ґуберн атор замкнув ті фабрики й перевів арештування між робітниками. Комунікат про цю подію еспанська цензура заборонила надрукувати, проте він був перед тією забороною оприлюднений в радіо і відтіль поширилась та вістка. 600 робітників застрайкували в Сан Себастіяні, а також з інших північно-еспанських міст надійшли подібні вістки. У Мадридському університеті студенти розкинули летючки, домагаючись академічних свобід. Заповіджений с т у д е н тський страйк не відбувся з остраху перед репресіями уряду. Коли в Барсельоні страйковий рух може мати й політичне підложжя, то деінде він має характер виключно соціяльний, з уваги на погані соціяльно - економічні умовини.

Західня Німеччина борониться проти комунізму

Бонн. — Д-р Герард Шредер, західньо - німецький міністер внутрішніх справ, звернувся з закликом до німецького народу пильно стежити за підривною та інфільтраційною роботою комуністів, які втискаються в різні клітини німецького життя, щоб їх опанувати, а потім розкласти. Він склав в цій справі заяву перед німецьким парляментом, ствердивши, що комуністи діють головно під покришкою інтелектуалістів та культурників і спортовців. Водночас він звернув увагу, що все ж — не треба генералізувати комуністичних успіхів на підставі їх окремих місцевих успіхів. Він заповів конкретні заходи уряду проти комуністичної інфільтрації. Водночас він висловив сподівання урлду, що Федеральний Конституційний Суд вирішить у некористь комуністів скаргу уряду, щоб заборонити комуністичну партію, як протиконституційну, бо західньо-німецька конституція забороняє всяку діяльність, яка спрямована на встановлення авторитарного й в о р о ж о г о демократичним п р и н ц и пам уряду. Комуністи зробили відклик тієї заборони, справа опинилась перед Конституційним Судом.

Ірляндські націоналісти забрали з музею в Лондоні цінний образ

Лондон. — З ґалерії образів Тейт у Лондоні зник образ французького імпресіоніста з 90-х р. р. мин. ст. Берте Моріcо, вартости $23,000. За анонімовим повідомленням до англійської поліції, той образ забрали ірляндські націоналістичні студенти на знак солідарности з с т а н о в и щ е м ірляндського уряду, що той образ, так само, як 38 інших з названої ґалерії і з Національного Музею в Лондоні, — це власність Ірляндії. Всі вони були колись власністю колишнього директора національної ґалерії в Дебліні, що мав прегарну власну колекцію вартісних образів. Він записав був її ірляндському музеєві під умовою, що для тієї колекції образів буде збудована окрема ґалерія. Тому, що це не сталось, він змінив своє завіщання в користь лондонського музею, але потім відкликав його і знову записав свої образи Ірляндії. Проте це його останнє завіщання не було скріплене підписами двох свідків і суд не признав його дійсности. Сам той меценат, Ю. Лейн, згинув на кораблі Люзітанія, що його німці затопили в 1915 р. Від того часу ірляндці вічно мають претенсію, що англійці безправно забрали їм той мистецький скарб. Англійська поліція береже всі комунікаційні шляхи до Ірляндії, хотячи перешкодити, щоб вкрадений тепер образ не перепачковано до Ірляндії.

В Україні не надто довіряють кампанії розвінчування Сталіна

Ню Йорк. — Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Джек Реймонд, що перебуває тепер на Україні, надіслав редакції своєї газети кореспонденцію, з якій ствержує, що кампанія проти „культу особи" чи так за розвінчування Сталіна, на Україні проходить куди повільніше й обережніше, як в Москві. Для з'ясування нової політичної партлінії Москва розіслала в усі місцевості 70,000 партійних пропаґандистів, але партійні кола в Україні не кваплятся з усуванням пам'ятників і портретів Сталіна і по всіх урядах вони пишаються далі. Ректор Київського Університету проф. Іван Швець заявив, що директиви партії в справі „культу особи" студенти сприйняли спокійніше, як в Грузії, що була батьківщиною Сталіна. В розмовах на тему Сталіна студенти проявляють непевність. Так же само пересічні громадяни підкреслюють, що вони не розуміють докладно, що значить вся теперішня кампанія проти Сталіна, але знають добре тільки одно, що основна політика комуністичної партії залишилася незмінною. Тому теж населення не надто квапиться з наказаним партією розвінчуванням Сталіна.

ПРЕЗИДЕНТ ЗВЕРНУВСЯ З МИРОВИМ ЗАКЛИКОМ ДО ПРЕМ'ЄРІВ ІЗРАЇЛЮ І ЄГИПТУ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер звернувся був з початком цього тижня до ізраїльського прем'єра Бен Ґуріона і до єгипетського прем'єра Гамаля Абдель Нассера з закликами до замирення. Його листи були доручені обом названим прем'єрам разом із заявою Преидента про те, що З'єдинені Держави поспішать з допомогою тій державі на Середньому Сході, яка стане предметом ворожої аґресії. Обидва листи передали американські амбасадори, Едвард Ловсон, амбасадор в Ізраїлі, і Енрі Байрод, амбасадор в Каїро. Як відомо, заяву про активну участь З'єдинених Держав „в межах конституційних норм" у користь миру на Середньому Сході — президент Айзенгавер склав був для підтримання авторитету генерального секретаря Гаммершилда, що перебуває на Середньому Сході, уповноважений до мирових заходів одноголосною постановою Ради Безпеки, — а також, щоб перестерегти Совєти, що З'єдинені Держави разом з Англією уважають за необхідне вести активну політику на Середньому Сході всупереч совєтським інтриґам та підбурюванню арабських держав до авантури. Зате пресовий секретар Президента, Джеймс Гаґерті, який повідомив тепер про ті персональні листи Президента, відмовився сказати щонебудь, чи Президент дістав відповідь від державних керівників Ізраїлю і Єгипту і в якому дусі.

Тим часом уряди Ізраїлю і Єгипту дали свою згоду Гаммершилдові на зберігання перемир'я і відмову від усяких воєнних дій реґулярними чи нереґулярними військовими частинами. Генеральний секретар ОН Гаммершилд повідомив про це оприлюдненням цілого свого листування з прем'єром Ізраїлю Бен Ґуріоном і прем'єром Єгипту Нассером. Гаммершилд покликався був на свою мирову місію, з уповноваження Ради Безпеки ОН, і зажадав строгого придержування статті 2 точка 2 з договору про перемир'я між Ізраїлем і арабськими державами з 1948 р. Єгипет відповів потакуючо з застереженням собі „права самооборони згідно з чартером ОН". Ізраїль погодився вже раніше на повне перемир'я. Проте до Ради Безпеки, на руки її теперішнього голови американського амбасадора Кебота Лоджа мол., вплинула нова скарга Ізраїлю — на останні наїзди „самогубчих загонів" єгипетських „добровольців" та на порушення ізраїльської території налетом 4-х єгипетських літаків. Ізраїльська нота, вказуючи на ці останні акти, квестіонує щирість і вірність заяви Єгипту про бажання миру. Зокрема, в листі до Г а м м е ршилда, ізраїльський уряд запитує, які ґарантії дав єгипетський уряд, що він дійсно дотримує свою заяву про зберегання перемир'я.

Смерть генерала Хозе Москардо — героя Альказару

Мадрид. — У віці 76 років помер тут генерал Хозе Москардо, один з найвидатніших військовиків національної Еспанії. Під час громадянської війни в Еспанії, що почалася 18 червня 1936 року, Москардо, тоді в ранзі полковника, був комендантом Військової Академії Альказар у Толедо й очолював відому в усьому світі оборону Альказару проти еспанських комуністів. З 1,800 вояками цивільної ґвардії і двісті кадетами він витримав двомісячну облогу червоних, поки 18 вересня 1936 року не звільнила Альказару армія ген. Франко. В першому тижні облоги до Москардо зателефонував комендант р е с п убліканських червоних військ, даючи йому десять хвилин для капітуляції Альказару і погрожуючи, що у випадку відмови буде розстріляний його син, схоплений у полон червоними. Після того полк. Москардо почув у телефоні голос сина, що закликав його: „Тату!" — „Що сталося, сину?" — запитав його полковник. — „Нічого особливого, тату, тільки вони кажуть, що розстріляють мене, якщо ти не піддаси Альказару", — відповів син. — „Гаразд! — відповів батько. — Доручи свою душу Богові ,кричи „Хай живе Еспанія! і вмирай, як патріот!" Після розмови червоні хлопця розстріляли й облога продовжувалася. В дальшому ході війни згинув, розстріляний червоними, ще один син Москарда. Успішна оборона Альказару стала потому символом перемоги для еспанських націоналістів і сам Альказар проголошено національним пам'ятником. Генерала Москардо, що, перейшовши в стан спочинку, до останніх днів свого життя очолював еспанський спорт, поховають в одній із крипт Альказару, де поховані кадети і вояки, які згинули під час облоги.

В СВІТІ

● **Західня Німеччина** погодилась репатріювати до СССР 31 довготермінового кримінального злочинця. Чи їх запитували про згоду вернутись „на родіну" — невідомо. Зате західньо-німецький уряд відкинув останню ноту Москви, в якій заявлено, що „совєтським громадянам" ставлять перешкоди в репатріяції.

● **В совєтському таборі** японських полонених поміж Хабаровськом і Владивостоком, де перебувало коло 1,000 японців вибух в грудні минулого року бунт внаслідок нестерпних умовин життя і праці, який большевики криваво здушили. Про це оповів на сторінках японської преси недавній поворотець з совєтського полону.

● **У західньому Берліні** заарештовано Уве Шлеґеля, 14-літнього хлопця, за шпигування власного батькта й постачання про нього й інших німецьких втікачів відомостей німецьким комуністам. Коли батько цього хлопця втік до західнього Берліну, він залишився в Східній Німеччині з матір'ю, і передав комуністам адресу свого батька. Потім разом з матір'ю переїхав він до Західнього Берліну, але по якомусь часі утік з дому, давши себе звербувати до школи шпигунів в Єні. Коли „фахово вишколений" він прибув знову на шпигунську роботу до західнього Берліну, поліція заарештувала його.

● **У Сайґоні**, колишній столиці Індо - Китаю, а тепер столиці лише Південного В'єтнаму, відбулась остання військова парада французького в і й с ь к а. Франція, яка ще недавно володіла Індо - Китаєм, як своєю колонією, і яка ще три роки тому втримувала там 350,000 війська, програвши війну з комуністами і вівши вже після того нерозумну політику в антикомуністичному Південному В'єтнамі, забирає з тієї країни до Альжиру решту свого війська 15,000 вояків. Південний В'єтнам залишається з власною армією силою 60,000 вояків.

● **Сергей Образцов** відчитав у московському радіо уривок з своєї книжки „Що я бачив під час моїх двох відвідин у Лондоні". Авдиція була актуальна з уваги на виїзд в найближчий понеділок до Лондону Булґаніна й Хрущова. Отож від цього „письменника" совєтські радіослухачі дізналися, що „майже кожний" англієць носить коротко підстрижені вуса, ходить у вузьких смугастих штанах і короткому чорному піджаку, в сорочці з високим накрохмаленим комірчиком, у чорному твердому капелюсі і з довгою парасолею із закрученою ручкою. Цікаво, чи багато слухачів повірили Сергієву Образову.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

В ОБЛИЧЧІ НОВОЇ СТРАТЕҐІЇ

Останні два роки стоять під знаком доосновних змін совєтської стратеґії не тільки у внутрішній, але передусім у зовнішній політиці. Залишивши незмінними свої імперіялістичні цілі і завдання, червона Москва починає стосувати заходи й методи куди загрозливіші, як ті, що їх довгими роками стосував Сталін. У висліді ЗДА і вільний світ стоять сьогодні в обличчі підступної й небезпечної аґресії, спрямованої не так на військову перемогу, як на знищення існуючої системи життя у вільному світі.

До такого висновку прийшов у своєму рапорті про сьогоднішню політичну ситуацію Дослідний Інститут Америки, заінкорпорована установа для дослідження економічного і політичного життя, в штаб якої входить коло 600 спеціялістів, і з річним бюджетом у висоті 5 мільйонів долярів. Свій рапорт, випрацьований на підставі докладної аналізи всіх можливих джерел, розіслав останніми тижнями цей Інститут до 30 тисяч своїх членів — громадських, індустріяльних та інших установ, підприємств і асоціяцій.

У рапорті стверджено, що новий совєтський „колективний" провід, очолюваний Хрущовим, добився за порівняно короткий час куди більших успіхів, як їх мав Сталін своїми корейською, в'єтнамською та іншими воєнними акціями. В ділянці атомової енерґії і будування бомбардувальних літаків Совєти вже майже наздогнали Америку, відбираючи їй монополь і ставлячи під сумнів її перевагу. Змінивши свої дипломатичні методи, вони піднесли непомірно престиж Совєтського Союзу не тільки в Азії, але і в Европі, де на протязі кількох тижнів зуміли вирвати із західнього бльоку Тітову Юґославію ,непримиренного, здавалося б, ворога Совєтського Союзу. Озброюючи Єгипет і підтримуючи арабів в їх спорі з Ізраїлем, Москва непомірно збільшила свої впливи на важливо стратегічному й багатому в нафту Середньому Сході. Обіцянками грошової і технічної допомоги Совєти почали перетягати на свій бік і такі неґативно наставлені до них країни, як Пакістан і захитувати в прозахідньому ставленні дотеперішніх приятелів ЗДА.

Але все це тільки зовнішні вияви нової совєтської стратеґії. Основні совєтські пляни і цілі куди більше далекосяглі. Розбудовою й поширенням своєї господарської продукції вони хочуть уже на протязі найближчих десяти років наздогнати, а то й перегнати З'єдинені Держави Америки в таких ділянках, як добування вугілля і нафти та продукція чавуну, сталі й електричної енерґії, і якщо в ЗДА не буде відповідального поступу в цих ділянках, то вони доб'ються цього неминуче. Поразки ЗДА хочуть добитися Совєти ще й тим способом, що вириватимуть із сфери американськоого впливу країни й области багаті на сирівці, ліквідуючи цим американські не тільки сирівцеві, але й військові бази. Тому й спрямувала Москва сьогоднішню свою економічну аґресію на Азію, Африку та Південну Америку.

Відриваючи Америку від сирівцевих баз і впливаючи цим на зменшення американської індустріяльної продукції, Совєти хочуть довести до великої економічної депресії безпосередньо в інших, залежних від ЗДА країнах Заходу, як першого етапу повного занепаду капіталізму. Для цієї мети вони плянують використати і такі політичні заходи, як творення разом з іншими лівими партіями т. зв. народних фронтів у західніх країнах і, з другого боку, розпалювання расового антагонізму в ЗДА та Великій Британії.

На шляху здійснення далекосяглих совєтських цілей стоїть чимало труднощів, здебільша внутрішнього характеру: низький життєвий стан совєтського робітництва і селянства, відставання совєтського сільського господарства і велика нерівність його розвитку, завелика диспропорція між індустріяльними можливостями Совєтського Союзу і запляннованою на експорт допомогою відсталим країнам і т. д. Але комуністична партія і нинішні володарі Совєтського Союзу рішені не так перемагати як радше терором ламати всі ці труднощі, аби здійснити свої основні цілі.

Кінцева перемога, на думку авторів згаданого рапорту, залежить від того, чи З'єдинені Держави Америки й інші країни вільного світу потраплять збільшити й поглибити не тільки свій господарський розвиток ,але й витримати совєтську конкуренцію в ділянках економічній ,політичній і психологічній. Зокрема, життєвим питанням для ЗДА є вдержати першість у вихованні і вишколенні технічних кадрів — техніків, інженерів і науковців. Але найголовнішою справою є повести широку ідеологічну контрофензиву і доказати світові ,зокрема поневоленим народам, що це Америка, а не Совєти, є щирим і рішучим борцем за правдивий націоналізм, значить за самовизначення народів, за знищення колоніяльности, за права і свободу робітників, за справжню земельну реформу, за загальний добробут!

АМЕРИКАНСЬКА БАЗА В ІСЛЯНДІЇ

У червні 1930 року урочисто святковано в Ісляндії тисячоріччя ісляндського парляменту, — найстаршого у світі, і всі культурні країни славили тоді стару політичну й духову культуру цієї маленької країни. Ісляндія має всього 39,758 кв. миль, трохи менше як стейт Кентакі, чи приблизно стільки, скільки має будь-який інший середньо - великий американський стейт, або, кажучи іншим порівнянням, є така, як Галичина від Збруча на сході по Ряшів на заході. Населення Ісляндії дуже рідке, всього 165,000. Під оглядом господарським, країна не є самовистачальна, бо, хоч могла б прохарчувати себе плодами землі (35% населення — хлібороби) та довкільного океану, проте, мусить спроваджувати вугілля, нафтові вироби, текстильні товари, папір, машини і добру частину харчів кращого сорту. Очевидно, що така маленька острівна країна не могла вдержатись самостійно: самостійною республікою була тільки від 930 до 1262 року, після чого перейшла під фактичне володіння Норвегії, а від 1380 р. разом із Норвегією належала до королівства Данії. Норвегія відірвалась від Данії у 1814 році за наполеонівських воєн, а Ісляндія залишилась в унії з Данією (данський король мав титул короля Ісляндії) аж до травня 1941 року. Проголосивши себе незалежною республікою, Ісляндія все ж була безборонна супроти небезпеки німецької аґресії, коли Німеччина Гітлера окупувала Норвегію. На просьбу норвезького уряду, її взяла під охорону американська морська фльота, висадивши 7 липня 1941 року на острів частини морської піхоти. На основі двостороннього договору Ісляндської республіки і ЗДА, у портовому місті Кефлявік залишилась американська летунська база з 5,000 військового персоналу. Ісляндія є одним із членів - засновників Організації Північно - Атлантійського пакту, а американська летунська база на Ісляндському острові стала одним із найважливіших стратегічних пунктів в оборонному плянуванні військового штабу НАТО.

І ось 28 березня ц. р. ісляндський парлямент, який складається з 52 послів, прийняв великою більшістю голосів, у тому числі 7 комуністичних, резолюцію з закликом до уряду — зажадати, згідно з правом, застереженим у 1951 р. в ісляндсько-американському договорі, зліквідування американської бази в Кефлявіку. Правда, ісляндський уряд досі ще такої вимоги не поставив, чекаючи, мабуть, на вислід виборів, які відбудуться в червні ц. р. Від формального „виповідження" американцям бази в Кефлявіку треба, за існуючим договором, півтора року на переведення евакуації. Це довгий час, на протязі якого може діяти дипломатія не тільки Америки, але й інших країн НАТО, стривожених можливістю втрати такої військової позиції. Тому ж, що — як уже згадано — Ісляндія бідна країна, залежна господарсько й політично від сильних цього світу, то, мабуть, вся ця справа з американською базою затихне, хоч і коштуватиме Америку додаткові мільйони. Бо від закінчення останньої війни, поминаючи воєнні інвестиції на побудову бази у Кефлявіку, З'єдинені Держави вклали туди вже коло 100 мільйонів долярів. Ці гроші ввійшли в економіку Ісляндії, а велика їх частина дісталася до ісляндців безпосередньо, як винагорода за працю, чи посередньо, як прибуток з користування тими господарськими вартостями, що їх можна було створити американським коштом.

Але незалежно від того, чи база в Кефлявіку залишиться, чи ні, згадана резолюція ісляндського парляменту виразно показує, до чого може привести комуністична пропаганда і до якого ступня люди можуть затратити почуття дійсности та примітивних обов'язків супроти своєї власної батьківщини. Як відомо, всі совєтські тактично-політичні викрутаси мають тільки одну ціль: послабити військову силу Заходу. Тому голосними вимогами і тихими підривними акціями намагається Москва в першу чергу зліквідувати ті американські військові бази, які найбільше для Москви небезпечні, чи стоять найбільше на дорозі для нової совєтської аґресії. Ісляндія стала класичним прикладом такої підривної московської стратеґії. Крок за кроком комуністи поширювали свої впливи в Ісляндії. Врешті вони опанували дві найповажніші юнії — докових і портових робітників, і таким чином стали на острові, існування якого залежить від морського зв'язку зі світом, дійсними панами країни. Водночас Совєти використали конфлікт між ісляндськими експортерами та англійськими імпортерами риби й рибних виробів і „вскочили", як торговельний партнер ,чим в очах наївних ісляндських рибалок стали „добродіями". Ісляндія не має ані війська, ані залізниць. Вона залежить цілком від оборони союзників та від довозу американської бензини. Але це все не перешкоджає ісляндським законодавцям домагатися зліквідування американської бази.

Очевидно, дійсно розумових арґументів вони не мають, а вся, так звана, арґументація — це насправді демагогія. Отож, мовляв, 5,000 американських моряків і летунів „послаблюють тисячорічні ісляндські народні звичаї й обичаї", затруднювання ісляндців в американській базі (2,000 тубільців) зменшує кількість робітничих рук, потрібних в рибному промислі, а „завеликий" наплив долярів погрожує... інфляцією. Державний секретар Доллес у надмірній делікатності виправдував 3 квітня ц. р. ісляндців, що їх, мовляв, так мало, що 5,000 американців справді роблять на них таке враження, як на американців робили б чотири мільйони чужого війська в Америці. Істотною причиною ісляндської резолюції є переконання, що „воєнної небезпеки вже нема", що „зміна совєтської політики відпружила міжнародну атмосферу" і що американські бази — це доказ „імперіялізму" і „образа національних почувань ісляндців". Зате в дискусії ісляндців не береться під увагу того, що наслідком ліквідації бази в Кефлявіку послабшала б летунська і морська сила Заходу на Атлантику; що послабшала б радарна охорона З'єдинених Держав ,бо Ісляндія лежить на одній із найкоротших повітряних ліній від Москви: 2,000 миль від Москви до Ісляндії і 2,800 миль від Ісляндії до Вашінґтону; що ЗДА втратили б летунську базу, з якої за 3½ години можна досягнути Москву; що відпала б база постачання пального для літаків і кораблів; що Англія втратила б охорону свого північно - східнього крила; що совєтські підводні човни і літаки перетворили б північний Атлантик у „внутрішнє" совєтське море; що загрожені були б морські шляхи постачання з Америки до Европи; що це був би величезний психологічно-політичний удар для Заходу і перемога для большевицького Сходу; що це був би вилім в оборонній системі Заходу і заохота для всіх „невтралістів..."

Ісляндські комуністи показали себе як одверті і явні зрадники своєї батьківщини, ісляндські патріоти, які потурають комуністичній демагогії й переліцитовуються з нею по лінії співіснування — стали сумним прикладом занепаду політичної думки під впливом свідомої, пляново розкладової політики і пропаґанди Москви.

„БОЛОТЯНІ НАСТРОЇ" В КОМПАРТІЇ

З систематичного перегляду совєтської преси враження про розгром Сталіна і зв'язані з цим події складається дещо інакше, як з перегляду преси вільного світу. Совєтські часописи за утертими шаблюнами продовжують писати про нову п'ятирічку, розвалковують постанови останнього з'їзду в промисловій та сільсько-господарській ділянках, критикують низових партійних керівників, і лише побіжно, в стриманому тоні осуджують культ особи, а натомість розмальовують рожевими фарбами привабливі перспективи соціялістичного будівництва, що їх, мовляв, розкриває культ колективу.

Посмертна ліквідація Сталінової персони, після програмної статті в „Правді", ведеться, сказати б, диференційовано: „Красная Звезда", офіціоз совєтської армії, викриває Сталіна, як нездалого військового стратега, „Учительская Газета" торощить його як фальсифікатора історії, „Коммунист" та „Вопросы Философии" побивають в ділянці ідеологічній. Тим часом преса сателітних країн, достосовуючись до місцевих умовин, обвинувачує Сталіна зі своїх позицій (натяки варшавських газет на нього, як на спричинника катинської масакри, закиди болгарських та угорських газет і ін.).

Досі в „Правді" опубліковано дві статті, які визначають для комуністичного світу, сказати б, офіційне становище в справі Сталіна. Про першу статтю в „Свободі" вже згадувано (див. „Хрущов сказав: стоп!"), а друга появилася щойно 5-го квітня під заголовком „Комуністична партія перемогла і перемагає вірністю ленінізмові".

У цій статті, поза загальними твердженнями про рішальну ролю в жовтневій революції і будівництві соціялізму провідного колективу („партія") і народу („совєтські люди"), в сталінських суперлятивах звеличується „геніяльного Леніна", заповідається поворот до „чистого ленінізму", що його потоптав був Сталін, і широко розписується про „безмежну любов совєтського народу до своєї мудрої комуністичної партії" та про „величезне політичне й трудове піднесення, що запанувало після 20-го з'їзду".

Але варто таки було завдати собі труду і дочитати цю редакційну статтю до кінця. Бо вже в другій її половині барабанна пропаґандивна тріскотнява раптом вщухає і з-поза рядків статті визирає нахмурений, розлючений і... переляканий Никита Хрущов.

„Разом з тим, — читаємо далі в цій статті, — не можна поминути таких фактів, коли окремі гнилі елементи намагаються використати здорову критику й самокритику для всякого роду наклепницьких вигадок і антипартійних тверджень..."

Про які це „гнилі елементи" говорить партійний офіціоз — про буржуазних націоналістів, реставраторів капіталізму, американських аґентів? Ні, це — „на зборах партійної організації однієї з наукових лябораторій її співробітники використали знутрішньопартійну демократію для виступів наклепницького характеру, скерованих проти політики партії та її ленінських основ. А комуністи цієї партійної організації не проявили належної большевицької непримиренности до тих антипартійних вилазок..."

Це — факт не поодинокий. Їх є, мабуть, дуже багато. Ось і „на партійних зборах московського статистичного управління з провокаційними, антипартійними заявами виступив Л. Ярошенко. Подібні виступи, — читаємо в статті, — по суті є переспівом з чужого голосу (!), повторюванням відомих наклепницьких вигадок закордонної реакційної пропаґанди... Окремі гнилі елементи під виглядом осудження культу

(Закінчення на стор. 3-ій)

НЕХАЙ СНІГИ...

Нехай сніги лежать, як килим,
Нехай хоч цілий вік метуть!
Дарма: мені над снігом білим
Квітки очей твоїх цвітуть.

Нехай мороз всю ніч шаліє
І тоне в темряві земля —
Мене здаля, як сонце, гріє
Усмішка соняшна твоя.

Нехай зима мій волос вкрила, —
У серці квітень розцвіта!
І знов назад, розпнявши крила,
Мої вертаються літа.

О. ОЛЕСЬ

ЯК ВИГРАТИ $64,000

Луїс Дж. Кован, пресовий аґент і автор кількадесятьох цікавих телевізійних передач, був у тяжкому положенні. На замовлення косметичної корпорації Ревлен Продукт, мав він придумати щось таке, чого ще досі не було, якийсь новий, надзвичайний реклямовий „шов".

Творчі муки містера Кована увінчалися успіхом, і 7 червня 1955 року о год. 10 вечора започатковано нову телевізійну програму: питання, що коштує 64,000 долярів. Ця програма своєю популярністю побила всі дотеперішні рекорди.

Передача ця, як і кожна революційна новина, мала спочатку поважну опозицію. Були такі, що підозрівали аранжерів у спритному одурюванні публіки, інші говорили, що це — масова гіпноза, пустий, реклямовий трюк відіграний акторами тощо. З другого ж боку, в головокружному темпі побільшувалося величезне число прихильників, між якими не бракувало поважних клюбів, професійних спілок і політиків, що поквапно перекладали свої засідання з вівтірка на інший день, щоб лише не втратити нагоди побачити нову, надзвичайну програму.

Перші щасливі переможці переконали глядачів, що передача, це — не фантазія, а правда.

Ось декілька щасливців:

Гіна Прато — швець із 57-ої вулиці в Ню Йорку, знавець опер. Між іншими питаннями, дістав таке: „Верді написав оперу, якою Тосканіні, через випадок започаткував свою кар'єру. Як називається опера, країна, де диригував Тосканіні, місто, де відбулася прем'єра опери і на яке свято ця опера була виставлена вперше?

Без найменшого вагання, Прато правильно відповів на всі питання. А коли, зворушений ,вийшов з кабіни, сказав крізь сльози, звертаючись до Гола Марча, голлівудського артиста, який веде програму: „Я знаю ще й дату, коли це було: 24-го грудня 1871 року".

Перед скромним нюйоркським шевцем відчинилися двері до кар'єри. Натовпи цікавих облягали його маленьку робітню, ревієві акторки і звичайні, молоді дівчата годинами вистоювали у черзі, щоб підбити зап'ятки в робітні славного Гіна Прата.

Метрополітен опера офірувала йому дарову, почесну карту вступу на всі опери, що мали бути виставлені протягом року. Корабельна компанія запропонувала йому та його рідні окружний квиток на дорогу до батьківщини — Італії.

Фабрика ґумових зап'ятків зробила шевця своїм почесним головою, додаючи до тої чести ще й чека на 10,000 долярів і т. д.

Що ж дістся із щасливою місіс Крейцер, дружиною столяра, матір'ю шістьох синів, якій посипалися пропозиції, як з рога достатку?

Їй пропоновано 20,000 долярів за написання книжки, подорож із визначними хорами і оркестрами, у ролі скромного заповідача програми, із платнею 1,000 дол. на тиждень. Її фотосвітлини появилися в найпопулярніших, релігійних виданнях і журналах.

Пані Крейцер виграла 32,000 дол. за правильні відповіді з Біблії. Вправившись щасливо із двома дуже трудними питаннями (довгий родовід якихось святих), вона дістала третє, нібито легке: „Вичислити імена восьмох Божих апостолів". П-ні Крейцер вичислила з легкістю сім і... зупинилася. Настав рішальний момент, що, як оповідає Гол Марч, коштував йому втрату 2½ фунтів ваги.

— Я вірив, — оповідає Гол Марч, — що ця пані знає ім'я восьмого, найважливішого апостола (Івана), і, коли вона почне вичисляти знову від початку, все буде гаразд. Так і сталося. Пані Крейцер вичислила восьмох апостолів.

Цікавою несподіванкою для глядачів була п-ні Миртел Повер, знавець бейзболу. Пані Повер має 74 роки. Підготовляючись до свого іспиту, признається старенька бабуся, що вона за останніх три тижні втратила 20 фунтів.

Між щасливими, що несподівано забагатіли, є й поліцист, що виявився першорядним знавцем Шекспіра, професійний офіцер мореплавства, що побив на голову всіх кухарів, маленька муринка, що спелувала цілі речення ззаду наперед і т. д.

Як попасти на список отих щасливців, що, хоч і перепадають на іспиті, але все таки вертаються додому в найновішому авті фірми Кедиллек?

Справа не така легка. 15-20 тисяч листів, що кожного тижня напливають до бюра пана Кована, завдають вісьмом урядовцям чимало клопоту. Пересічно за одну годину восьмеро людей мусять переглянути 500 листів. Що ж виявляється? З тих 20,000 зголошень, лише 1,000 гідні уваги. З тих тисячу лише 100 осіб дістають відповідь і запрошення на інтерв'ю ,а з тої сотні лише одній або двом особам пропонують виступ у передачі.

Чому такі великі труднощі? Зовсім просто: Тисячі листів ідуть до коша, бо вони самі говорять за авторів. Ось деякі з них:

„... В залученні пересилаю свою знимку, яка вам, певне сподобається. Мое хвилясте волосся... і т. д.". Або: „Я почуваю себе знавцем у всіх питаннях, і яке б ви мені не поставили, 64,000 долярів будуть моїми". Або: „У спеллінґу я безконкуренційний. Дайте мені змогу забагатіти" (слово spelling пише через одно л.) Або: „Мої літні вакації припадають на липень. Прошу зарезервувати мені день 18-го липня, бо саме тоді я переїздитиму через Ню Йорк". Або: „Тому, що я мешкаю далеко від Ню Йорку і мої професійні обов'язки не дозволяють мені у вівторок замкнути моєї фризієрні, перешліть мені, будь ласка, питання листом, а я відворотною поштою на них відповім..."

Такі і подібні листи „заливають" нюйоркський офіс на 53-ій вулиці і Бродвеї, і всі вони відразу йдуть до коша.

Буває, що приходять листи від науковців ,професорів університету, визначних лікарів, політиків, дипломатів, але — і вони також ідуть до коша. Не дозволяється бо лікареві вибрати собі за тему такої галузі знання, що в'яжеться з медициною, астрологові не вільно відгадувати констеляції зір, а вчителеві — пробувати щастя у літературі. З наведених мною випадків бачимо, що звичайна собі домашня господиня здала іспит з Біблії, швець — з музики, професійний військовик — з куховарства, старенька бабуся — з бейзболу. Цікавими були відповіді одного священика з джезової музики і медсестри з літератури.

Отож, коли хто хоче виграти 64,000 долярів, повинен писати просто і коротко: Я називаюся так, моя професія така, я хочу вибрати собі таку чи таку галузь знання для іспиту, бо — і тут треба подати, які ви маєте підстави до того, що перейдеться успішно іспит. Треба залучити свою знимку і писати тільки одного листа. Лише найкоротші і ділові листи мають вигляди на успіх.

64,000 долярів — це великі гроші. Хто перший з українців спробує щастя.

І. Савицька

Д-р Ярослав Падох

СВІТЛИНИ І СПОГАДИ

У 25-річчя смерти Степана Охримовича

(3)

Не ближча дорога вела від проводу централь до дрібної щоденної праці рядовика. Але Він знав її і його приклад у малому давав йому силу й авторитет рішати і наказувати у великому.

Ось дві фотографії в моїх руках, що говорять про те, не ошукуючи: По вузьких шинах гірської залізнички йде довгий вуж пластунів. Перескакують з порога на поріг, важко вгинаючись під вантажем наплечників. Це група Степана. І його наплечник виповнений вщерть „літературою", що її саме здобули на границі. Один короткий наказ, ні, одно прохання чи суґестія, і десятки охочих заступили б Степана. Та він не бажав собі того. Хоч важко томлений недугою (на кожнім постою ,коли інші купалися в гірських потоках і вбирались в бронзову шкуру під гострим карпатським сонцем, він чистив і перев'язував рану й відпочивав, інтенсивно відпочивав, щоб хворою ногою могти йти далі), він завжди був з нами на тих небезпечних і мозольних карпатських проходах. Бо щоб могти наказувати другим, треба вміти наказати — собі.

Ось друга фотографія. Ставлю її під заходяче сонце і нагадую собі так ясно, як би то було сьогодні. Степан головою стрийського Студентського Товариства. Саме скінчилися сходини з його доповіддю. Кинені ним думки ще дратують, ще не дають спокою. Хоч пізно йому, стоїть, говорить, поучає. А завтра — „тиждень студента" з новою його доповіддю для громадянства, а післязавтра до праці над сокільським здвигом. І то в час, коли сповняв поважні обов'язки в офіційному і ще відповідальніші в неофіційному, глибоко перед владою вкритому, громадському житті. В час, коли своїми доповідями, дискусіями, статтями він виховував і поучав не горстку місцевих студентів, але десятки і сотні й то провідників молодого покоління. Але для нього усі фронти визвольної боротьби були важливі.

* *
*

Вечірній сумерк нечутно ввійшов до кімнати. Прикрив темною скатертю записані листки, спинилося перо. Не спинилися спомини хвиль пережитих з небуденним, неповторним другом. Темнішає сумерк, переходить у нічну темряву, а пам'ять змальовує нові образи, наводить спомини, які, здавалося, під вагою часу, вигасли зовсім. Та ні. Вони живуть, світять сонцем у нічній пітьмі, і болять. Болять так сильно, так нестерпно, як тоді, коли прийшла жорстока вістка з Завадова до далекого Кракова: Степана нема і вже більше не буде!

... Затягнулося до пізньої ночі студентське зібрання в Стрию. Його доповідь, дискусії, поточні речі і знову поворот до його слів і думок. І ще сумнів, і ще неясність, і ще одна непевність. Адже ж стільки нового, нечуваного, стільки твердого й безоглядного, а водночас запального, великого і шляхетного у цім світі, що його щойно змальовував цей приятель, вчитель і передусім — філософ.

Пізно ніччю ми залишилися удвійку. Далека дорога до Завадова, а нога долягає. Ледве вговорив Степана заночувати в мене. Такий вражливий він: як же ніччю турбувати твою маму? Хата простора, спокійна. Дрімає в сусідній кімнаті сьогодні теж покійна Мама. А ми напів сидимо, напів лежимо на ліжках та й говоримо, говоримо. Світло погасає, тільки ґазова лямпа з вулиці розсвітлює темряву. Повний спокій назовні, хоч хата при битій дорозі. Патріярхальним, спокійним сном спить стрийське передмістя. В нічну тишу вплітається спокійний, лише врядигоди сильніше оживлений, навіяний дивною, якби не галицькою мелодією, Степанів голос. Відпочиває тіло, а думка працює, гострішає. Ще проблема, ще більше уточнити, усунути всяку неясність, вбити в зародку сумнів, виключити помилку.

Відповідальні позиції і праця в Пласті, студентстві, громадянстві несли, крім труду, цінну заплату: скоріше дозрівання, точніше з'ясування засадничих проблем громадського життя, заокруглення світогляду. Здавалося, що все розкушене, все зрозуміле, усе сформоване дорешти. Немає нерозв'язаних проблем, невідповіджених питань. Благословенні роки студентського віку. Нічна розмова зі Степаном збиває вчорашню певність, захитує незрушимі, здавалося, погляди. Ні, не все таке ясне, як було ще ранком. Стільки ж нових неусвідомлених питань, нерозгаданих таємниць.

З ясним розумом, що бачив дальше і більше, як багато інших, в'яжеться дивна суґестивна сила, якій опертися було так трудно. Таку силу мають тільки ті, які передумали багато, які роки контемпляції на самоті мають поза собою і які зуміли тягар власних потреб й інтересів обмежити до мінімум й дивитися на основні речі майже неособово — очима нев'язаними власним кругозором і серцем, що належить мільйонам.

Готовлячи докторську працю й користаючи з вакаційного дозвілля, я по вуха сидів у старій літературі, зокрема в наших правничих пам'ятниках і літописах. З-поза суворости невідхильної тим раннім вікам, зі старих книг проглядала глибока гуманність, пошана для людської особовости, її чести і свободи та глибокий ідеалізм. Чи це не основні прикмети української людини? Чи можна від них відступити? Скільки горя й історичного нещастя принесла вона, ця дніпрова, соняшна й співуча людяність у зустрічі з безоглядними сусідами! „Половці зберігали звичай батьків своїх — проливати кров", цитую зловіщі слова літописця про сусідів, добрячих полян, в яких, як пише Нестор, „обичай їх батьків є лагідний". Де початок і де границя гуманности? Чи і за всяку ціну й у всяких умовинах треба доконче зберігати традиційні прикмети національної душі, чи вони назавжди незмінні? Приходимо до нинішніх часів і сучасних проблем. Традиціоналізм чи поступ - змінливість? І яка традиція нам на потребу. Маккіявелі чи Володимир Мономах з його „не убийте нікого, хто навіть повинний буде смерти?"

„БОЛОТЯНІ НАСТРОЇ" В КОМПАРТІЇ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

особи пробують поставити під сумнів правильність політики партії..."

Як же реагує, які заходи проти „гнилих елементів" застосовує провід комуністичних низових організацій? „Маємо факти, — читаємо далі в цій статті, — коли деякі партійні проводи не звертають уваги на обивательські, болотяні настрої, висловлювані окремими особами, не викривають їх, допускають лібералізм у відношенні до людей, що виступають з неправильними заявами. Наприклад, демагогічний виступ дозволив собі на зборах партійного активу комуніст Терновський. Не зважаючи на це, учасники зборів, в тому числі й голова виконкому, член бюра обласного комітету партії тов. Жуков, не дали ніякої відсічі цьому виступові..."

То як же виходить: „болотяні настрої" опанували не тільки рядового комуніста Терновського, але й всіх присутніх на зборах комуністів, і навіть самого тов. Жукова — члена бюра обласного комітету? А скількох ще терновських і жукових опанували ці настрої, що беруть під сумнів правильність політики партії?

Які саме антипартійні заяви та наклепницькі вигадки одверто виголошують тепер на закритих зборах комуністи, „Правда", звичайно, не подає. Але догадатись не тяжко, бо за такі й інші „вигадки" не одній тисячі безпартійних інтелігентів, селян і робітників ламали в підвалах НКВД кості, аж поки дійшли вони до свідомости „окремих комуністів". Приголомшений і спантеличений у перші дні після повалення Сталіна, комуніст-пересічняк починає забирати голос. Задурманений і приспаний довголітньою пропагандою, починає він ворушити своїм зледащілим мозком. Це, півно, один з них, коли на секретному засіданні в Москві Хрущов викладав на лопаті страшні злочини „геніяльного вождя", перебив Хрущова голосним запитом: „А куди ж ви дивилися, коли все це ділось!?"

Кліка кремлівських змовників випустила духа, і тепер не дасть з ним собі ради. Тяжким чадним димом розповзається він по всьому світі, викликаючи в людей вільних країн жах, обурення, презирство і зневагу до всього, що зв'язане з мертвим диктатором, з його „совєтизмами" і з створеним ним диявольським режимом. А в самих комуністів, як то стверджує совєтська преса, породжує „болотяні настрої", з якими далі комунізм будувати буде тяжкувато.

І як же непереконливо звучать прикінцеві слова цієї статті про те, що „комуністична партія нині єдина, як ніколи, і як ніколи тісно згуртована навколо свого Центрального Комітету!"

Перед 20-им комуністичним з'їздом нові диктатори перевели були „тиху" чистку серед партійної верхівки. Тоді усунено майже всіх секретарів обласних партійних комітетів, щоб з'їзд пройшов гладко і слухняно схвалив усі піднесені йому постанови. Розвінчання Сталіна, а далі й топтання його ногами недавніх „вірних учнів", очевидно не проходить так, як то планували в Кремлі. Вислідок цього розвінчання, що другим кінцем ударило по самих розвінчувачах, не міг не захитатися в очах партійного членства авторитет комуністичного проводу, мусіли розв'язатися язики і зринути „єретицькі думки".

Отже, ймовірно, незабаром, коли попадуть новим диктаторам загнати назад у могилу дух Сталіна „почуємо вже не про тиху „а про голосну чистку партії від „сталінців", від „гнилих елементів", переповнених болотяними настроями, і, звичайно, від буржуазних націоналістів, яких завжди при таких кампаніях нидать у першу чергу.

Про настрої поневолених Москвою народів, а зокрема українського, догадатись також не тяжко. На широких просторах нашої батьківщини, по містах і селах, в колгоспах і фабриках — люди причаїлись. Насторожені, вони ждуть, прислухаються, ловлять чутки, правдиві й фантастичні. Серед нашого народу в ці дні ростуть нові молоді кадри революціонерів-підпільників, непримиренних ворогів червоної Москви, довкола імунізованих проти большевизму в будь-якій його формі. В ці дні захитаної рівноваги, коли Хрущов із своєю шайкою кльовнських виселими гримасами хоче переконати світ, що „як ніколи тісно згуртована компартія навколо свого центрального комітету" — український народ по-своєму плянує свою майбутність.

В. С-ко

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Міннеаполіс, Мінн.

Вшановують пам'ять ген. Тараса Чупринки-Шухевича.

В неділю 11-го березня української Міннеаполісу гідно вшанували шосту річницю смерти Головного Командира УПА та Голови Проводу ОУН в Україні, генерала Чупринки-Шухевича. Організатором Свята був місцевий Відділ ООЧСУ, при співучасті СУМА, Пласту, СУА та хору Парохії св. Константина. Програма Свята складалася з двох частин. Перша частина це душі полеглого Героя, яку відправив в Укр. Кат. Церкві св. Константина о. Петро Леськів. Друга частина — це вечір з відповідною мистецькою програмою, який відбувся в залі школи св. Боніфатія. Програма вечора була різноманітна і вдало підібрана. Святковий настрій сотворила декорація сцени програму Свята, яку виготовив мистець маляр проф. Леонід Папара та портрет Командира УПА, що його для ООЧСУ виготовив артист маляр проф. Леонід Папара.

Програму Свята започаткував ві-співанням Американського Гимну, що його на фортепіяні відограла п. Женя Березовська та вступним словом голови ООЧСУ Д. Мандибури. П. Мандибур накреслив постаті Романа Шухевича в новітній історії України та що кожен українець повинен зуміти в праці і боротьбі стати гідним послідовником цього великого Сина України та, відповідно до обставин, боротися проти ворогів української самостійности так рішуче безкомпромісово і геройчно, як боровся генерал Чупринка.

Доповідь про життя, боротьбу і смерть ген. Чупринки виголосив артист маляр та член ОО ЧС" проф. Степан Луцик. Доповідач підкреслив, що в особі ген. Шухевича український народ стратив великого Сина, який виховував та гартував своїм сильним духом лицарські лави борців УПА, які покладися всею збройну боротьбу так довго, як довго на руїнах СССР не повстане вільна везалежна Українська Держава. Доповненням до доповіді був виступ голови філії УККА о. прот. С. Вілика, який поділився з присутніми своїми спогадами про Р. Шухевича з часів державного будівництва Карпатської України, характеризуючи його постать як завзятого вояка, борця за волю України. Вдалим доповненням до мовної частини програми був виступ секретаря ООЧСУ Г. Папіжа, який відчитав відозву, звідну ген. Чупринкою в 1946 р. до старшин і вояків УПА, зміст якої найкраще виявляв безмежну любов Р. Шухевича та відданість боротьбі за волю України.

В склад мистецької частини програми входили сольоспіви, декламації, інсценізації та виступи хору і мішаного хору Парохії. Пані Олена Карпяк-Венедікт по мистецьки виконала дві пісні „Ой там при долині" і „Ах де той цвіт" при акомпаніменті п. Ж. Березовської, а Уляна Крамарчук виконала фортепіянове соло „Смерть Аза" та „Поем". З деклямацій виступили: Марія Мандибур та Н. Пригар: перша виконуючи вірш „Заграва блиском", а друга вірш з підпільних видань „Большевикам". По мистецькі і з чуттям продекламував вірш Дербуш вірш Л. Полтави „Моя Україна". Зворушливе враження на присутніх зробила декламація восьмилітнього юнака Гаврилюка, що з молодечим запалом виконав один з віршів УПА п. з. „Ліс".

Гарний був виступ музичного ансамблю в складі пані Луцик, У. Крамарчук, В. Дмитришин, Б. Крамарчук і Б. Ковальчук під керівництвом проф. Р. Ставничого. Ця невелика група любимців музики вдало виконала „Хорал" та в'язанку українських народних пісень. Після виступу оркестри аматорський гурток під керівництвом проф. Грінвальда виконав уривок з п'єси „За рідний край" у виконанні І. Мантлай, Ж. Березовської, Н. Пригар, Ю. Никифорук і В. Литвинчука. На закінчення програми виконав хор Парохії св. Константина під керівництвом проф. Р. Ставничого дві пісні „Козака несуть" та „Ой там, де дні".

Вечір закінчено відспіванням Укр. Національного Гимну всіма присутніми.

На цьому вечорі всі присутні одноголосно схвалили зміст резолюції, що їх виготовила Управа Відділу ООЧСУ.

В резолюціях стверджується безкомпромісову боротьбу українського народу проти комунізму та московського імперіялізму. Змальовується суть сьогоднішньої політики Москви та закликається Захід прийнятися таких напрямних в боротьбі проти Москви. 1. Вдержати моральну і фізичну силу вільного світу. 2. Здобути симпатії поневолених Москвою народів за залізною заслоною, підтримуючи їхні національні визвольні рухи та підпільні організації в середині СССР. 3. Визнати конечну потребу поділу Совєтського Союзу на незалежні національні Держави. 4. Припинити підтримку тих російських еміграційних груп за кордоном, які обстоюють засаду неподільности російської імперії.

Текст резолюції Управа Відділу ООЧСУ розіслала до багатьох визначних політичних діячів та установ.

Дохід з вечора призначено на закуп англомовних книжок про Україну.

Признання належиться всім організаторам та учасникам програми, які не жаліли праці, ні труду та дали змогу українцям Міннеаполісу гідно вшанувати пам'ять Р. Шухевича.

М. К.

Рачестер, Н. Й.

Протест проти московських учених.

Недавно відбулась в університеті в Рачестер конференція учених фізиків, спеціялістів у дослідах над ядрою енергією. Прибули туди також д-р В. П. Сілін з Совєтів і Георгій Волков з Британської Колумбії. Поява совєтських учених на терені Рачестеру обурила місцевих українців, які не забули так скоро, як це сталось мабуть з американськими господарями, що „учені" совєтської науки про своїми стали відомі світові щойно після того, як совєтські шпигуни викрали тайну ядрової енергії і продукції атомової бомби від американців і англійців. Щоб запротестувати проти присутности совєтських учених на тій конференції, зібрався провід місцевого Відділу УКК, який рішив протягнути — для більшої повазі й успішности демонстрації — також представників місцевих громад польської і литовської. Нав'язано контакт з 3 квітня ц. р. зійшлась в Українському - Американському Клюбі нарада трьох національностей Рачестеру. Прибув теж представник місцевого часопису „Демократ Кронікл". Відкрив нараду голова місцевого Відділу УКК, п. К. Шевчук, який привітав польських і литовських представників, а проводив нарадою адв. П. Андрусин. Польську громаду, яка нараховує в Рачестері коло 18,000 осіб і має тут 42 організації, репрезентував Вільям Бродк, а литовців, які вже в Рачестері мають дві централі своїх організацій, що охоплюють 32,000 членів, репрезентував Степан Юркус. В місцевому Відділі УКК заступлених 28 українських організацій в Рачестері. Після жвавої дискусії, переведено в дусі повної згідности і гармонії, Комітет трьох громад Рачестеру вніс кілька пунктів спільної протестаційної резолюції, яку доведено до відома місцевої університетської влади та поміщено в місцевій американській пресі. Поруч із п. Шевчуком і Андрусином були присутні на тій нараді п. п. В. Приймак, П. Онуфрик, П. Повх і Ляльна.

К. Ш.

Елизабет, Н. Дж.

Збори Укр. Цент. Комітету і УАДКлюбу.

В місті Елизабеті с численні української організації й товариства, які об'єднані в репрезентативнім Українськім Центральнім Комітеті, що координує працю тих усіх товариств та організацій. Українська громада в Елизабеті своєю працею і патріотизмом стоїть на почесному місці між іншими громадами.

Український Центральний Комітет 18 лютого мав свої річні збори, на яких обрано нову Управу на чолі з п. П. Піньковським. На цих зборах порушено ряд загально народних справ, над якими Управа має застановитись і здійснити. Між іншим заплановано виклади, на які мали б запросити наших учених, щоби поділилися своїм знанням з ширшим колом слухачів. Також порушено справи столітнього уродин письменника і громадського діяча Івана Франка. Управа має зорганізувати цей Ювилей.

Треба сподіватись, що під проводом П. Піньковського Управа Українського Ц. Комітету гідно відзначить ці Роковини.

Український Амер. Демократ. Клюб в Елизабеті існує від довшого часу. Цей клюб у своєреджує своєю роботу головно над поширенням політичної свідомости між членами і несенням помочі у вибиранні громадянських паперів тим, які такої помочі потребують. 25 лютого відбулися Річні Збори Клюбу, на яких вибрано нову Управу на чолі з п. Йосифом Козаком. Годиться підкреслити, що на тих зборах майже половина присутніх становили жінки, що свідчить про те, що наші жінки не тільки інтересуються домашніми справами але чим раз більше беруть активну участь і у політичнім житті. Мають також у Управі своєю репрезентантку в особі п. Марії Поливчак, яка є фін. секретарем. На тих зборах обговорено ряд справ загально політичного характеру. Підготовлено прийняття в честь нашого молодого українця Михайла Роя, який служить при міцевій поліції, і якого недавно підвищено до рангу лейтенанта.

В цім році припадають президентські вибори, і клюб буде більш діяти як іншими роками. Є надія, що при добрій волі і помочі загалу Управа Укр. Ам. Дем. Клюбу свої завдання виконає.

М. Гринішак.

Клівленд, Огайо

Українським героїням.

Недавно наспіла до нас вістка, що два роки тому в таборі Кінгірі впало жертвою московського терору 500 українських беззборонних жінок. Вони трагічно пролили кров під московськими танками, востаннє маніфестуючи свій спротив катові. Смерть беззборонних українських героїнь є черговою жертвою на вівтарі батьківщини, що служить тим дороговказом для ще більш беззкомпромісової боротьби за наші ідеали — вільну батьківщину.

Українська громада Клівленду вшанувала пам'ять полеглих, протестуючи одночасно проти насильства кривавого вбивця. За постановою СФОУЖ місцевий Відділ СУА за співучастю УЗХ влаштував академію в залі УНДому при Вест чотирнадцятій вулиці, 17 березня 1956 р.

Академію відкрила заступниця голови СУА — п. Г. Мураль, прохавши присутніх вшанувати пам'ять героїнь однохвилевою мовчанкою. Приявні після цього відспівали „Боже, вислухай благання". Опісля п. В. Кавка продеклямувала вірш „Молитву" Ю. Клена. Пані Л. Вовк в своїй доповіді з'ясувала боротьбу українського народу. З черги виступив жіночий хор під проводом п. О. Руденської, проспівавши дві пісні: „Ой не знали золоті стерні" і „Молитву-Думу", а п. В. Кавка продеклямувала вірш „Поглянь" У. Кравченко.

Відома з своїх виступів пані С. Берик зворушливо відіграла на фортепіяні „Похоронний марш" Ф. Шопена та „Влачно небо і землі" з опери „Запорожець за Дунаєм" П. Гулака-Артемовського. Програму закінчено резолюціями, які прочитала пані С. Бура. Академію закінчено піснею „Не пора".

Жаль тільки, що на цю академію явилося мале число людей.

В неділю 18 березня в українських церквах Клівленду відслужили панахиди, в яких брали участь члени СУМА і Пласту.

Мирон А. Пилипець.

Маямі, Фла.

Вшанування 500 українських жінок і Шевченкові Роковини

18 березня місцева українська громада в Маямі, Флориді, відзначила дві великі події. Далеко від рідного краю, на вільній землі Вашингтона, українська громада відспівала „Вічная пам'ять" сестрам, матерям, жінкам, дочкам України, які загинули та геройчною смертю запротестували проти катабородга нашої батьківщини.

На прохання Відділу ч. 17 Союзу Українок Америки ім. Олени Теліги о. Павло Смаль, парох Укр. Грек. Кат. Церкви відслужив Панахиду за душі 500 полеглих жінок.

Вечером у приміщенні Укр. Ам. Клюбу відбулися жалобна академія, присвячена пам'яті 500 героїнь. Голова Відділу пані О. Подубинська в своїй промові з'ясувала цю чину, за який 500 жінок віддали своє життя в Караганді. Пані Ф. Зибляєвич відчитала Комунікат з Централі СУА в цій справі. Присутні вшанували пам'ять 500 жертв комуністичного терору однохвилевою мовчанкою.

Після того відбулася Святочна Академія, присвячена пам'яті Т. Г. Шевченка. 500 жінок погибли в Караганді, а понад 100 років тому великий поет мучився в далеких сибірських степах за ту саму ідею.

Скромно, але щиро і з любов'ю членкині 17-го Відділу СУА відзначили ці 2 великі події. Сцену прикрашував портрет Шевченка. На сцені стояла могила з хрестом, прибраним зеленню, а з другого боку стояв вінок з жовто-синіх квітів, з чорною стяжкою і написом, присвяченим пам'яті 500 жінок. Святочну промову виголосив о. Павло Смаль. Промовець підкреслив значення Шевченка для України, як пробудителя української історичної правди. Молоденький юнак Богдан Остапюк віддеклямував уривок з поеми Шевченка „Гамалія".

Доповідь про життя і творчість Т. Г. Шевченка прочитала голова 17 Відд. СУА п. О. Подубинська. Вона підкреслила, що Шевченко все своє життя боровся і мучився, щоб Україна була вільна.

Після доповіді відбулась збірка, що дала 93 дол., які розподілено в такий спосіб: 45 дол. на „Наше Життя" на видання пропам'ятної сторінки, присвяченої 500 погиблим героїням, з некрологом, який має друкуватись так довго, як довго буде виходити „Наше Життя". Це буде скромний пам'ятник цим героїням.

Внесок на друкування цієї пропам'ятної сторінки зробив 17 Відд. ім. Олени Теліги, Решта грошей має піти на куплю літератури англійською мовою для університетської бібліотеки в Маямі.

Після перерви виставлено живий образ з творів Т. Шевченка „Мені тринадцятий минало" виконали Богдан Венглівський і Остапюк. В образах з „Катерини" пані М. Венглівська, „Іван Підкова" Роман Венглівський, Три думи з „Великого Льоху" — Ліда Остапюк, Варвара Вишневська і Катерина Ляхович. „Дух України" — Зоря Подубинська (уривки з творів „Послання", „Сон" і „Кавказ".

На закінчення присутні відспівали „Ще не вмерла Україна". Після Академії членкині 17 Відд. СУА почастували присутніх кавою і тістечками.

Жертви зложили: Мирон Литвин $5; пані Цінак $4; пані Стасів $3; по $2: п. Андрик, С. Маєк, О. Смаль, Демчина, О. Дзигейчук, п. Галушка; Гнилоштан, Грицко, Сербай, Никифор, Загасвич, Ляхович, Шмигельський, М. Куц, Дачешко; Перший $1.25; по $1: Онищенко, Комарницький, Лисий, Візняк, Цибульська, Грабар, Шпірак, Ковальчук, Андрущин, Ждан, Куць, Т. Максимович, Подубинська, Річ, Поло, Ю. Маік, Ю. Евашко, Кузяра, Юзюк, Белоус, Копитчак, С. Москалик, Ю. Шипіє, А. Данилюк, Заиф, А. Евашко, Мардицька, Богдановська, Томчак, Палій, Гавур, Антон, Павлюсевич, Мурал, Крук, Венгловський, Вітюк, Дрозд, Осадчук, П. Кос, Мурос, Ю. Візун, Р. Вензо, Венглівовський, В. Удзілко, Ф. Зибляєвич, Філіпчак, Крук, Палій.

Ф. Зибляєвич, секр.

З наших буднів

„ЩОБ ТИ ЇЗДИВ ДОВКОЛА СВІТА!"

Шось ги не два роки вибирався Несторко Ржепецький в кругосвітню подорож і, нарешті, таки поїхав! Непосидющий дух, людина всіх професій і посідач кількох десятків псевдонімів, вирушив на кораблі „Квін Мері" відкривати вікно в світ для України і Канади.

З ним — Мироньцьо Левицький, маляр на всі руки, і той австріяк з кіноапаратом, що так називається, як одна з повістей Самгука (п. Ост.) Несторко буде писати, Мироньцьо малювати, а той остівець накрутить цілу карусельо на фільм.

Щасти Вам Боже, хлопці, або, по-львівськи, „злам конито!" З місця вам надається, небувала оказія, бо прийдете до Лондону якраз на привітання товаришів Булганіна і Хрущова. Спіймайте їх на плівку в тому моменті, як казатимуть Вашій королеві „мілую руці".

Думаю, що не зробите ви цьому жадної авантюри, не привітаєте гостей „писанками", хоч по Несторкові можна всього сподіватися, та й Мироньцьо є хлоп бойовий, бо служив при Дивізії за „крігсберіхтера", а Несторко, кажуть, навіть підійма на Волині революцію! Та роблення революції не лежить, здається, в програмі нашої експедиції. Принаймні, як Василь Гультей, як добрий бизнесмен, не дав би на це зламаного цента.

Відвідавши гордий колись Альбіон, наші довколасвітники переплинуть Канал, а далі вже засуватимуть по Европі власним самоходом. Не знаю, чи це за машина, ги така, ги сяка, одно сама іде, ги така, яку треба пхати. Як треба копхати, то ця подорож довкола світа трохи затягнеться, поза два роки...

Але, з другого боку, може то і добре, бо від попихання самохода у хлопців виробляться залізні мускули, і, коли вони прийдуть до Австралії, на Міжнародну Спортову Олімпіяду, то можуть зразу стартувати в будь-якій конкуренції, розуміється — в барвах Канади. І так з наших скитальців буде там лише один, як палець, Зеньо Спилик з „Левів", Шикаго, що репрезентуватиме Америку ногами, т. зн. в копаному м'ячі.

Правда, буде там багато нашого брата по другій стороні барикади — в репрезентації Совєтського Союзу. Світові рекордсмени Ніна Откаленко, Володимир Куць, Яків Кутенко, Богарова, Лисенко, Григорєва, Чернявський і добірна плеяда інших. Та всі їхні успіхи, всі золоті і срібні медалі, запише на своє конто „старший брат" із зорсяйної Москви, як, зрештою, від століть буває з Іванами без роду і без імени...

До Вас апель, наші довколасвітники: з а н и ш і т ь д о к л а д н о на фільмовій плівці осяги та рекорди спортсменів у к р а ї н с ь к о г о роду, без різниці, під якими прапорами вони не виступали б! Хто зна — може нам фільм стане одним з тих історичних документів, що послужать нам колись на якійсь мировій конференції?

І, наприкінці, одне скромне прохання, особистого, сказати б, порядку: як будете в Нюпорті, Вікторія, то обов'язково загляньте до Українського Театру ім. Леся Курбаса, на виставу моєї п'єси „Тайна доктора Горошка".

Розкажете мені потім, як любили її хлопці з „буму".

Ікер.

Продовжуємо ВИПРОДАЖУ КНИЖОК ЗА ПОЛОВИНУ ЦІНИ на місяць квітень.

• Жадайте наших нових каталогів! •

Дохід призначений на видання нових книжок.

Виказ ч. 3.

а) Книжки друковані у Львові, Києві і Коломиї:

Артист — Т. Шевченко — повість (каталог. ціна	$0.75)	0.35
Аритметичні правила — Я. Чепіга	0.30	0.15
В епідемічному бараці — В. Підмогильний	0.25	0.15
Весняні вечері — Лесь Гринюк	0.30	0.15
Вівці і пастирі — В. Островський	0.25	0.10
Восико — Клим Поліщук	0.20	0.10
Ветуп до метафізики — Беризон-Яворський	0.50	0.25
Гайдамаки — Т. Шевченко	0.75	0.35
Жменя землі — Клим Поліщук	0.25	0.15
З під рідної стріхи — С. Калинець	0.20	0.10
Історія політичної економії - Проф. І. Шимонович	0.50	0.25
Квіти і бодяче — Тиберій Горобець	0.40	0.20
Колосся — Альманах „Русалка"	0.75	0.35
Краса життя — Федір Дутко	0.15	0.10
Кетяги — М. Приймак	0.10	0.05
Лайтнант Густль — А. Шніцлер	0.30	0.15
Математика — Ів. Андрущенко	0.50	0.25
Музика — Т. Шевченко — повість	0.75	0.35
Начерк соціольогії — Проф. Т. Ахеліс	1.00	0.50
Незнайома — А. Павлюк	0.15	0.10
Оповідання — А. Чехов	0.25	0.10
По другім світі — С. Калинець	0.40	0.20
Полонений на Кавказі — Гр. Толстой	0.30	0.15
Фізика — Ф. Шніцлер	1.00	0.50
Хома Дубило — В. Островський	0.10	0.05
Хуртовина — В. Лімниченко	0.20	0.10
Читанка — Альманах — С. Черкасенко	1.00	0.50
Шляхом чуття — Галина Орлівна	0.25	0.10
Адамові сльози — В. Казанівський	0.15	0.10
Бабський бунт — І. Я. Луцик	0.20	0.10
В боротьбі за волю — С. Мусійчук	0.40	0.20
Вифлеємська ніч — І. Я. Луцик	0.50	0.25
Гад звіринецький — Клим Поліщук	0.15	0.10
Дні нашого життя — Л. Андреєв	0.35	0.15
Життя людини — А. Андреєв	0.35	0.15
Закукурічені тітки — Лев Лотоцький	0.30	0.15
Ґ нелуга — В. Білібін	0.20	0.10
Князівна жаба — Галина Орлівна	0.10	0.05
Примхи долі — Т. Бернар	0.20	0.10
Родинна тайна — О. Бабій	0.35	0.15
Сирітка Хася — Е. Гордін	0.30	0.15
Тривожні душі — Клим Поліщук	0.35	0.15
б) Різні:		
Бузковий цвіт — М. Цуканова — повість	1.00	0.50
В обіймах Мельпомени — Дарія Ярославська — повість	2.00	1.00
Етап — В. Кримський	0.80	0.40
Діяболічні параболи — Ю. Клен — (Порфирій Горотак)	0.40	0.20
Загадка Сфінкса — Р. Паклен	1.00	0.50
Злат - жолудь — О. Сацюк	1.00	0.50
Кобзар — Т. Шевченко	1.50	0.75
Нотатник — Ю. Липа 3 томи	3.00	1.50
Ольга - Ельф — Я. Готур	0.25	0.10
Мораль — Гр. Наш	0.50	0.25
Пахощі — А. Галан	1.00	0.50
Плем'я вовків — С. Любомирський	4.00	2.00
Рідні гості — Софія Тобілевич	0.50	0.25
Розстріляна муза — Яр Славутич	1.00	0.50
Син України — І. Федів -В. Золотополець	2.95	1.50
Чота крилатих — Ю. Шкрумеляк	2.00	1.00

(Закінчення буде)

Замовлення враз з належністю найменше на $5.00 слати на адресу:

UKRAINSKA KNYHARNIA
19157 Wexford Street, Detroit 34, Mich., USA

Одинока в Ню Йорку українська взуттєва крамниця
KARPATY SHOES
153 Second Ave. (bet. 9 & 10 Sts.) New York City
Tel.: ALgonquin 4-1893
Поручає добро якісне і добірне взуття для всієї Родини по догідних цінах.

ЗНАНИЙ ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ЮВЕЛІРНИЙ МАГАЗИН
власник ОЛЕКСАНДЕР БРАНДТ
KARS JEWELERS
218 E. 14th St., New York 3, N. Y.
між 2-3 Ave., близ. кіна Jefferson
Tel. GRamercy 3-5875

Тризуби з 14 кар. золота

ВЛАСНА ФАБРИКА ЮВЕЛІРНИХ ВИРОБІВ
Власний імпорт швайцарських годинників і оригінальних частин до направи.
Заки прийдете до нас, справдіть ціни в інших крамницях, а переконаєтеся, що наші товари є значно дешевші і найліпшої якости.

МУЖЕСЬКІ СИҐНЕТИ від $19.95

ОБРУЧКИ золоті від $9.50

БРИЛЯНТИ ґарантовані від $19.50

В нас найбільший вибір ювелірних виробів по найнижчих цінах.

Великий вибір імпортованих годинників як Omega, Longines, Schaffhausen, Eterna, Cyma, Tissot і т.д.

Наша годинникарська робітня є рекомендована через фірму Омеґа, годинники провіряється на спеціяльним електричнім апараті. Ювелірна робітня при крамниці, виконує всі замовлення і направки докладно і точно під керівництвом власника. Ґравірування зараз на місці.

Наш клич — безвглядна чесність, великий оборот при малім зиску. На бажання сплати.

TELEFUNKEN — найліпші імпортовані німецької продукції коротко хвилеві радія Hi Fi, 12 ламп, 6 голосників, з ґарантією відбору всіх европейських станцій. Моделі "Opus" $269.99, "Operetta" $174.95 й інші від $49.95. Українські машинки до писання від $55.95; імпортовані німецькі фотоапарати від $29.95. Великий вибір патефонів, електричних прирядів.

Приймаємо поштові замовлення. Жадайте наших безплатних КАТАЛОГІВ.

Склеп відкритий щодня від год. 9-9 вечора, крім неділі.

НА ВЕСНУ І ВЕЛИКОДНІ СВЯТА! ◄
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY
(Іст 8 вул., між 2-3 Евеню)

має на складі великий вибір весняних КАПЕЛЮХІВ від $3.99 та більше. Маємо також великий вибір фільцових велюрових капелюхів найкращої якости в різних кольорах і найновіших фасонах власного виробу та відомої марки капелюхи KNOX. Кожний капелюх ґарантований. Куплений в нас капелюх чистимо фабричною методою. Пригадуємо, що у нашому відділі МУЖЕСЬКОЇ ҐАЛЯНТЕРІЇ першої якости різнородні сорочки, знаної марки "JAYSON" й інші від $1.99 вгору. Всі сорочки ґарантовані в пранні. У великому виборі також: дощевики, парасолі, імпортовані светери, краватки, шкарпетки, паски, шалики й інші весняні речі.

КАПЕЛЮХ KNOX

Просимо зайти і переконатись про високу якість матеріялу та низьку фабричну ціну. — Говоримо по-українськи.

• Отворено щоденно до 8-ої веч., в суботи до 10:00 •

DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE (East 8th St. Bet. 2-3 Ave.) NEW YORK, N. Y.

• ПРАЦЯ • HELP WANTED—MALE •

DIE SETTERS
Досвідчені "on progressive, draw and whistler dies single operation", вимагається знання вляшів. Багато робітних користей, початкова добра платня. Давно заложена фірма, що постійно побільшається. Багато вакансів для кваліфікованих і некваліфікованих.

FEDERAL PACIFIC ELECTRIC CO.
Avenue "L"
and Herbert St., Newark, N. J.
Tel. MArket 3-6500

ПОРТЕР
Праця нічна.
у віці до 40 р., інші прошу не зголошуватись. Працьовитий, солідний. Постійна праця. Всі робочі користі.
Голоситись до: MISS PIDGEON
BULOWA WATCH CO.
75-20 Astoria Blvd.
Jackson Heights, L. I.
3 74th St. — Roosevelt Ave., IRT-IND станція сабвею. Q-47 автобус до фабрики.

• ПРАЦЯ • Help Wanted—Female •

ШУКАЮ ЖІНКИ
до праці у крамниці з квітами
в год. 2-6 попол.
Зголошення
45 East 7th Street
New York City

• Help Wanted Male-Female •

МУЖЧИНИ І ЖІНКИ
Потрібні до
Загальної фабричної праці.
40 год. тижнево — добра платня, постійна праця і платні вакації, свята, медичне і хірургічне забезпечення.
WHITLOCK CORDAGE CO.
Foot of Lafayette Street
Jersey City, N. J.

• ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ •

ARKA CO.
48 East 7th Street
New York City
(Тел. GR. 3-3550)
Оригінальна кераміка Мухіна.

• Праця — Help Wanted — Agency — Праця •

Шукаєте праці — шукаєте робітника?
Зверніться до Агенції Посередництва Праці
TOMPKINS SQUARE EMPLOYMENT AGENCY
33 — 3rd Avenue, New York 3, N. Y. • Tel. ORchard 4-1137
Особливо потрібні кваліфіковані, або некваліфіковані робітники до праці в ресторанах:
КУХАРІ, БУФЕТОВІ (COUNTERMEN), КЕЛЬНЕРИ, ПОСЛУГАЧІ, ПОМИВАЧІ і ін.
• Заходьте до нашої Агенції, яка існує вже 30 років! • Наша Агенція відома, що дає охочим добру й добре платну працю! Переконайтеся про це!
JOHN GELETY, власник

• PROFESSIONALS •

DR. ANNA MESSING
ЛІКАР З ВАРШАВИ
Косметика, лікарське усунення всіх вад шкіри, зайвого волосся, зморщок. "Facial Uplift" без операції.
Приймає після умови
Телеф.: PLaza 7-1282
130 West 57 St. New York City

META Jewelers
WATCHES-JEWELRY RADIO TV
201 E 14th ST
NEW YORK 3, N.Y.

Попирайте підприємства, що оголошуються в „Свободі".

ПРО НЕВРАЛГІЧНІ БОЛІ й терпіння мускулів

Якщо ви терпіли колись на страшні невральгічні болі, які вертять і рвуть вас; якщо ви напів божевільні від нещасних болів мускулів; якщо ви дали би все, щоб дістати поміч проти тих болів і мук, які роблять вас калікою, — то поцікавтеся і послухайте дещо про лік АНТРО.

Лікарські звідомлення вказують, що та чудесна назва швидко облегшує болі від різних невралгічних недуг, як запалення зв'язок між мускулами, плечей, рук і ніг, або від понатягиних мускулів. Користувачі захоплено висловлюються про знамениту поміч, яку вони дістали інколи від першого невеликого дозування.

Не терпіть даром другий день тортурів, тільки спробуйте АНТРО. Можете легко дістати цей лік поштою, написавши до KINGSLY CO., Dept. 13, Box 415, Peekskill, N. Y. Щоб мати певність, напишіть своє прізвище й адресу друкованим письмом на обороті коверти. Ви одержите відворотною поштою звичайно $6.00 порцію, тільки за $5.00 плюс 63¢ оплата COD. Заплатіть листоноші при одержанні посилки. Зробіть це тепер поки можете ще дістати АНТРО.

Ім'я ....
Адреса ....
Місто .... Стейт ....

ПАЧКИ ДО ЕВРОПИ І ВСІХ ЧАСТИН СВІТУ
Ґарантована достава
Матеріяли на убрання, плащі і сукні, полотна на постіль та білизну, живностеві пачки і всілякі лікарства.
Мито за посилки платиться у нас і Ваші рідні і знайомі не платять вже при одержанні посилки нічого.
ПИШІТЬ ПО КАТАЛОГИ.
J. NAWROCKI AGENCY
617 Grove St., Irvington 11, N.J.

• FARMS FOR SALE •

ПРОДАЖ МОЛОЧНИХ ФАРМ
в українській околиці.
Пишіть за безплатними каталогами.
VIC'S FARM AGENCY
Neillsville, Wisconsin

• REAL ESTATE •

МУСИТЬ ПРОДАТИ ДВА ДОМИ
Власник виїжджає на другу сторону East River для свіжого і холодного воздуху.
1) 6-родинний дім
1) 4-родинний дім з 2 склепами
Близько церкви, школи, комунікації і всіх вигод. Пишіть до власника.
48-10 Astoria Blvd. L. I. City 3, N. Y.

• MISCELLANEOUS •

СПЕЦІЯЛЬНІ ВЕЛИКОДНІ ЦУКОРКИ
чоколядові зайчики, яєчка все гарно прекрашене — на половину ціни.
ABBY'C CANDIES
91 Main St.
Hackensack, New Jersey
DIamond 3-9641

KRAUS & NUSSBAUM
КРАМНИЦЯ МУЖЕСЬКОГО ОДЯГУ
ВИПРОДАЖ ЗИМОВИХ ПЛАЩІВ
і костюмів. Спеціяльно знижені ціни на зимовий одяг. Плащі, штани, убрання з 2 парами штанів, виконані з тутешніх і імпортованих матеріялів. Ґарантія направок. Виконуємо на замовлення жіночі і мужеські костюми і плащі.
308 East 86th St. (коло 2 Ave.)
New York City
Tel. RE 4-2471

Tel. RE 7-0658
L. SCHULZ
САЛЬОН КРАСИ
Тривала зачіска
і фарбування волосся.
Солідна обслуга.
HANS N. SCHULZ
НАПРАВА ГОДИННИКІВ І БІЖУТЕРІЇ
234 East 86th Street
New York 28, N. Y.

Hallett & Hallett
ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
Since 1854
HALLETT HOMESTEAD
FLushing 9-0062
Northern Blvd. & 147th St.
Flushing, L. I., N. Y.
Howard L. Hallett, Jr., Lic. Mgr.
Wesley Hallett, Treasurer

Оглядьте '56 VOLKSWAGEN
що тепер є на виставі в
JENEWEIN
Motor Cars — Linden, N. J.
Ваш уповноважений продавець
Volkswagen
Ціни від $1495
Jenewein Motor Cars знаходиться при 500 E. Elizabeth Ave., Linden. Легко доїхати від Goethals Bridge! Їдьте Bayway Ave., до Bayway Traffic Circle, вліво довкруги сиркля до Park Ave. (2 світло по сирклю на гайвею). Скрутити вправо до Park Ave., переїхати міст і скрутити вліво при першім світлі на Elizabeth Ave., і Park Ave. Їхати Elizabeth Ave. прямо до наших дверей. Телеф. „коллект" HUnter 6-3934.

• BUSINESS OPPORTUNITY •

Увага! Шикаго!
ГРОСЕРНЯ і ПРОДАЖ М'ЯСА
при 1001 Норт Вінчестер Стріт Шикаго
враз із запасом товару і урядженням в доброму положенні, що існує вже около 80 років, мусить бути продана. Ціна після умови. Зголошення на тел.
BRunswick 8-1991

НАДЗВИЧАЙНА НАГОДА
Оказійно на продаж
КРАМНИЦЯ - БУЧЕРНЯ
(коло української пекарні)
в НЮАРКУ
Інформуватись:
MArket 2-2061

НА ПРОДАЖ
Добра нагода — тільки $2,800
ЛАНЧОНЕТА — „КЕНДИ СТОР"
41 Ave. B (між 3-4 вулицею)
NEW YORK, N. Y.

Читайте щоденник „Свободу"

Шукайте щастя в догіднім інтересі!
CERTIFIED REALTY AGENCY
• Має найвищої якости молочні і курячі фарми, відпочинкові оселі, віллі, готелі, мотелі, ресторани над озерами, в околицях Адірондак і Кетскіл горах біля Ню Йорку.
Інформації і проспекти безплатно висилає:
WALTER ZAPARANIUK — Agent
430 Aiken Street, Utica, New York. — Tel. 5-1955

УКРАЇНСЬКА ФУТРЯНА ФІРМА
МАЄ НА ВИПРОДАЖ ЧЕРЕЗ 2 МІСЯЦІ
березень квітень
ФУТРА ЖАКЕТИ НАКИДКИ СТОЛІ

ПРИСТУПНІ ЦІНИ. • ДОГІДНІ СПЛАТИ.

КУНИЦІ КАМІННІ І ЛІСОВІ МІНКИ СОБОЛІ

• Робітня виготовляє на замовлення нові футра та переробляє уживані футра по найновіших фасонах.
ТАКОЖ ПРИЙМАЄМО ДО ПЕРЕХОВУВАННЯ НА ЛІТНІЙ СЕЗОН.
ВІДБІР І ДОСТАВА НА МІСЦЕ.
J. WUJKIW, Inc.
MFG. FURRIERS
111 E. 7th ST., NEW YORK 9, N. Y. — Tel. SPring 7-8710

EVergreen 3-4450
Maple Coal & Coke Co.
Anthracite FUEL OIL Bituminous
OIL BURNERS — Sales and Service
72-74 BOX STREET BROOKLYN 22, N. Y.
Deliveries to MANHATTAN • BRONX • QUEENS
Власник Т. КУДЛАК

ВИСИЛАЄМО ПАЧКИ ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ І СВІТУ
Мито й усі оплати платить надавець у нас.
Відборець пачки не платить нічого.
Висилаємо нову й уживану одежу, взуття, мануфактурні товари, шкіру і інші товари першої потреби.
Висилаємо товари принесені чи прислані надавцем пачки, а також із власних товарових запасів.
Висилаємо пачки до Польщі за посередництвом ПЕКАО.
• ВИСИЛАЄМО ЛІКИ. •
Говоримо всіми слов'янськими мовами. Для української клієнтелі маємо українську обслугу. На бажання висилаємо цінники й інформації в англійській та українській мовах.
Наша адреса:
Amerpol Enterprises
11601 JOS. CAMPAU, DETROIT 12, MICH.
Tel. TO 8-0298 — TO 8-0382

ПАКУНКИ ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ

LAMPERT & POLIMEX Co. LONDON

ОБУВ'Я ОДЯГ МАТЕРІЯЛИ ХАРЧІ И ІНШІ ТОВАРИ

ЯКЩО ВИСИЛАЄТЬСЯ З ЛОНДОНУ ПОСИЛКА БУДЕ ДОСТАВЛЕНА СКОРІШЕ І ПЕВНО.
ҐАРАНТУЄМО ДОСТАВУ АБО ЗВОРОТ ГРОШЕЙ.
Митні оплати платимо в Лондоні. Ваші приятелі чи Рідня в Европі не будуть обтяжені жадними доплатами. Мито і кошти пересилки включені в ціну нашого експорту.
Пишіть по-українськи по наш повний каталог.
Lampert & Polimex Co.
45 CROMWELL ROAD, LONDON S.W. 7, ENGLAND

УВАГА! НЮАРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
► У МІСТІ НЮАРКУ ВІДКРИТА НОВА ◄
КРАМНИЦЯ ДЛЯ ВИСИЛКИ ПАКУНКІВ
ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ.

- Висилаємо поживу, нову і ношену одежу, суконні, шкіряні і текстильні вироби, медикаменти і т. п. Вишліть своїм рідним і знайомим подарунок на Великодні Свята.
- Пакунки будуть доставлені до місця призначення протягом шости тижнів. Посилки вислані повітряною поштою будуть доручуватися протягом 7-10 днів.
- Висилаючий одержить особисту посвідку від відборця пакунка. Висилки пакунків і доручення ґарантується.
- Всі посилки повнотою оплачується тут включно з митом. Той, що одержить пакунок не буде нічого доплачувати.

КАНЦЕЛЯРІЯ ВІДКРИТА КОЖНОГО ДНЯ ВІД 9-ої ГОД. РАНКУ ДО 6-ої ГОД. ВЕЧОРОМ.
В СУБОТУ ВІД 9-ої РАНО до 4-ої ГОДИНИ ПОПОЛУДНІ.
PACKAGE EXPRESS CO.
314 MARKET STREET NEWARK, N. J.
Тел.: (Newark) MItchell 2-2452
Зверніть увагу на нову адресу!
(Біля Пенсилвенія станції в місті Нюарку).

• РОЗШУКИ •

Пошукую своєї бабці і цьоці Евдокії КОВАЛЬ з села Лесичинці, пов. Збараж, Зах. Україна, які довший час жили в Ню Йорку, тепер живуть в Канаді. Пошукує Емілія, яка вийшла замуж за Романа Мариновського до Луб'янок Вижніх. Відомості прошу писати на адресу мого чоловіка сестри: Anna Turyk, 2410 Henninger Rd., Cleveland 9, Ohio.

Пошукую ЄВГЕНА ПІНДУСА, зі села Зелена, повіт Скалат. Хто знав би про нього або він сам, хай ласкаво зголоситься на адресу:
JOHN LABAWSKI
Box 334, Hadley, Mass., USA

• РІЖНЕ •

Можна тепер дістати в ЗДА "UKRAINIAN SALVE MAZ."

UKRAINIAN УКРАЇНСЬКА МАСТЬ SALVE

НА АРТРЕТИЗМ, ПОСТРІЛ І РЕВМАТИЗМ.
МАСТЬ UKRAINIAN SALVE помагає на облекшення болів і поганого почуття, що його викликує постріл, артретизм і ревматизм. Приносить пільгу в болях мускулів, які є наслідком надмірної праці і перевтоми. Цю масть поручається особливо на болі мускулів на спині в лопатках, на раменах і суглубах. Замовте відразу один слоїк.
2 oz $1.25
поштова оплата . .15
Пишіть до:
DUFFERIN DRUG STORE
239 Dufferin Avenue
Department 2.
Winnipeg, Man., Canada

КУПУЙТЕ В ПІДПРИЄМСТВАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ"

Phone MA 7-1761
PETER S. MURIANKA
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
FUNERAL DIRECTOR
413 Fairmount Avenue
Philadelphia 23, Pa.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
Ціни приступні для всіх
NEW JERSEY
Обслуга чесна і найкраща. У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура, Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568